

Mittnorden framtidsvision

Genom tillkomsten av Mitthögskolan provas nu i Sverige för första gången ett nätverk där geografiskt åtskilda mindre högskoleenheter samverkar för att kunna erbjuda en sammantaget större kunskapsmassa och bättre produktivitet i inlärningsprocessen. **Konstruktörerna bakom Mitthögskolan har på mycket kort tid presterat något som de flesta knappast trodde var möjligt.**

Universitetens nya roll är bland annat att utveckla en flexibel organisation för att kunna hantera den enorma kunskapsexplosionen och samtidigt kunna ge samhällsmedborgarna maximal tillgänglighet till såväl historisk som nyproducerad, dagafärs kunskap.

Uttrycket kyrkan mitt i byn borde i högsta grad kunna tillämpas på högskolan. Det har redan med all tydlighet visat sig att högskolan/universitetet är den enskilt viktigaste resursen för en region och detta faktum blir mer uppenbart ju längre tiden går. **Vill man tillhöra tillväxtregionerna i ett land bör man lägga sig till med ett universitet.**

Universitetet har många fördelar. Universitet läggs aldrig ner. De drar istället till sig etableringar av annan kunskapsintensiv verksamhet och knoppar själva av nya företag i utvecklingens frontlinje.

Ju mer välrenommerat ett universitet är desto större dragningskraft har det på de mest livskraftiga verksamheterna. Universitetet/högskolorna är till stor del också nyckeln till ungdomars val av bostadsort och utgör en viktig faktor när familjen står inför ett flyttningsbeslut.

I dagarna har rektorn för Lunds universitet bildat en såkallad Think Tank med uppgiften att arbeta fram

en strategisk plan för universitetets utveckling. I gruppen ingår bland andra en chefredaktör, en teaterchef, politiker och VD:ar från näringslivet.

Vårfor en Think Tank och varför just nu? Lunds universitet är ju 325 år gammalt. Jo, för att förbereda organisationen på de omvälvande förändringar som väntar framöver. Kyrkan, militären och universitetsväsendet är alla exempel på historiskt sett mycket gamla strukturer som idag ställs inför en alltmer föränderlig omvärld. Valet av de medverkande i Lunds universitetets Think Tank speglar den nya roll som universitetet förväntas spela i samhället i framtiden.

Om Lunds universitet är en representant för ett äldre system som nu alltså successivt skall omvandlas till något som kan möta nya krav i en ny omvärld är Mitthögskolan just en produkt av dessa omvärldskrav.

Kunskapsutveckling har alltid varit

mer eller mindre beroende av nätverk vilka fått sin näring genom kontakter mellan människor i eller utanför universitetet. Idag har betydelsen av nätverk accentuerats både genom den snabba internationaliseringen och genom informationssamhällets accelererande behov av adekvat kunskap för sin utveckling.

Det finns många områden där nätverken mellan till exempel högskolan å ena sidan och näringslivet å den andra, kan förstärkas genom nya samarbetsformer.

Adjungerade professorer har funnits länge och innebär att högskolan och näringslivet delar på en kunskapsintensiv person med huvudsaklig hemvist i näringslivet men med deltid på högskolan. På motsvarande sätt borde adjungerade forskare/doktorander, adjungerade lärare och adjungerade studerande kunna delas mellan högsko-

lan och samhället utanför.

Det är också helt naturligt att i olika sammanhang dela på tele/datasystem för undervisning, forskning och näringsverksamhet. Mer aktiva kontakter och nätverk visavi allmänheten kan likaledes utvecklas inom den nya högskolans ram.

Aktörerna, som nu i OMEGA-projektet verkar för att Mitthögskolan skall bli ett fullvärdigt universitet 1996/97, utför ett utomordentligt viktigt arbete. Här är samverkan med det omgivande samhället och näringslivet av största betydelse.

Men visionen stannar inte vid nationsgränserna. De olika regionerna i Mittnorden har mycket gemensamt och så påtagliga kvaliteter i ett internationellt perspektiv att den nu etablerade nätverkslösningen bör kunna utvidgas och bli framgångsrik på nordisk bas.

Därför bildas nu en mittnordisk Think Tank för att arbeta fram en modell för världens första internationella universitet i ett nätverk mellan till en början två men kanske senare också tre länder.

Lyckas vi med detta går Mittnorden i spetsen för en nyutveckling inom framtidens kunskapsproduktion. Ett mittnordiskt universitet kan bli källan till en ekonomisk, kulturell- och social utveckling som lyfter Mittnorden.

I en sådan utveckling kommer även de fysiska kommunikationerna att spela en central roll. Ett snabbtåg mellan Atlanten och Bottenhavet skulle binda samman de olika noderna i nätverket. På tåget skulle också finnas arbets/studieplatser, sammanträdesrum och avancerad informationsteknologi med telekommunikationer.

Dagens visioner är ofta morgondagens verklighet!

Gästkrönikör

Bengt Sahlberg

Professor i samhällsplanering vid Mitthögskolan